

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų ministerijos
direktorius
2010 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1-189

1. Programa

Programos pavadinimas

PIROTECHNIKŲ MOKYMO PROGRAMA

Valstybinis kodas (jei yra)

260086114

Suteikiama teisė (leidimas)

Tvarkyti (prižiūrėti) ir (ar) naudoti 4 kategorijos fejerverkus, T2 kategorijos teatrinės pirotechnikos priemones ir P2 kategorijos kitas pirotechnikos priemones

Reikalavimai mokinių amžiui, jeigu taikoma – išsilavinimui, profesinei kvalifikacijai, darbo patirčiai

Išsilavinimas – pagrindinis

Mokymo trukmė (savaitėmis ar valandomis)

32 val.

Programos rengėjai

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Ugniagesių gelbėtojų mokyklos Mokymo skyriaus viršininkas Gintaras Paulauskas

Programos apibūdinimas

Rengimo pagrindas

2009 m. gruodžio 22 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymą (toliau – įstatymas). Įstatymas buvo reikalingas įgyvendinant 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2007/23/EB „Dėl pirotechnikos gaminių pateikimo į rinką“. Įgyvendinant direktyvos ir įstatymo nuostatas atsirado pareiga rengti pirotechnikus (asmenis, turinčius teisę tvarkyti (prižiūrėti) ir (ar) naudoti 4 kategorijos fejerverkus, T2 kategorijos teatrines pirotechnikos priemones ir P2 kategorijos kitas pirotechnikos priemones). Viena besimokančiųjų grupė negali būti didesnė kaip 10 žmonių.

Programos tikslai

Ši mokymo programa skirta parengti asmeniui, kuris galėtų saugiai tvarkyti (prižiūrėti) ir (ar) naudoti 4 kategorijos fejerverkus, T2 kategorijos teatrines pirotechnikos priemones ir P2 kategorijos kitas pirotechnikos priemones.

Mokymosi rezultatai

Eil. Nr.	Mokymosi rezultatai
1.	Žinoti teisės aktus, reglamentuojančius 4 kategorijos fejerverkų, T2 kategorijos teatrinių pirotechnikos priemonių ir P2 kategorijos kitų pirotechnikos priemonių apyvartą, tvarkymą ir naudojimą (paleidimą)
2.	Mokėti saugiai parengti naudoti (paleisti) 4 kategorijos fejerverkus, T2 kategorijos teatrines pirotechnikos priemones ir P2 kategorijos kitas pirotechnikos priemones
3.	Saugiai naudoti (leisti) 4 kategorijos fejerverkus, T2 kategorijos teatrines pirotechnikos priemones ir P2 kategorijos kitas pirotechnikos priemones

2. Detalus mokymo planas (mokymo temos išdėstomos eilės tvarka, nurodant teorijai ir praktiniam mokymui skirtas valandas)

Eil. Nr.	Temų pavadinimai	Valandų skaičius	
		teorijai	praktiniam mokymui
1.	Civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymas	1	
2.	Darbuotojų sauga ir sveikata dirbant su civilinėmis pirotechnikos priemonėmis	1	
3.	Civilinių pirotechnikos priemonių samprata, klasifikavimas ir ženklavimas	0,5	
4.	Civilinių pirotechnikos priemonių sandara, veikimo principas	2	
5.	Civilinių pirotechnikos priemonių paleidimo įtaisai: elektriniai uždegikliai, Bigfordo virvelės, paleidimo pultai	0,5	
6.	Šaudymo, gaminių liekanų kritimo ir žiūrovų zonos. Nustatymo tvarka. Gamtinių sąlygų įvertinimas šaudymo zonų dydžiui	1	
7.	Gaisrinės saugos reikalavimai dirbant su civilinėmis pirotechnikos priemonėmis	2	
8.	Pirminės gaisro gesinimo priemonės, jų praktinis panaudojimas	1	2
9.	Civilinės pirotechnikos priemonių maketų parengimas imitaciniam šaudymui	1	4
10.	Civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos licencijavimas. Licencijų ir leidimų išdavimo tvarka	1	
11.	Civilinių pirotechnikos priemonių sandėliavimo tvarka	1	
12.	Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso straipsniai, numatantys atsakomybę už civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos reikalavimų pažeidimus	0,5	
13.	ADR reikalavimai pervežant civilines pirotechnikos priemones sausumos keliais	1,5	
14.	Pirmoji pagalba nukentėjus nuo civilinių pirotechnikos priemonių (terminiai nudegimai, kraujavimo stabdymas, lūžių imobilizavimas, politraumos)	2	2

15.	Atestavimas	1	7
Iš viso:		17	15

3. Reikalavimai mokytojams (išsilavinimas, profesinė kvalifikacija, darbo patirtis)

Mokymą vykdančios specialistai privalo:

turėti aukštąjį techninį išsilavinimą;

būti išklause pedagoginių ir psichologinių žinių minimumo kursą.

Be šių reikalavimų, specialistai, vykdančios praktinį mokymą, privalo:

turėti ne mažesnę kaip 3 metų praktinę patirtį naudojant pirotechnikos priemones;

būti atestuoti pagal šią arba Pavojingų darbų (gamybos procesų) su civilinėmis pirotechnikos priemonėmis vadovo mokymo programą.

4. Reikalavimai metodiniams ir materialiesiems ištekliams

Mokymus vykdančioje mokymo įstaigoje turi būti šie metodiniai ištekliai:

1. „PowerPoint“ programos pateiktys kiekvienai teorinio mokymo temai
2. Praktinių užsiėmimų aprašai
3. R. Aleknavičius, D. Vaitkaitis. Pirmoji medicinos pagalba. Kaunas, 1996 m.
4. J. Bunevičius, V. Žilinskaitė. Žmogaus gaivinimo standartas. Vilnius: Tyto alba, 2000 m.
5. Lietuvos Respublikos civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymas (Žin., 2010, Nr. 1-29)
6. 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/23/EB „Dėl pirotechnikos gaminių pateikimo į rinką“ *Official Journal L*, 2007-06-14, Nr. 154
7. Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksas (Žin., 1985 Nr. 1-1)
8. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2003 m. vasario 7 d. įsakymas Nr. 27 „Dėl Civilinių pirotechnikos priemonių saugos ekspertizės atlikimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 16-697)
9. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas (Žin., 2003, Nr. 70-3170)
10. Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrieji nuostatai (Žin., 2004, Nr. 13-395)
11. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir instruktavimo tvarka (Žin., 2005, Nr. 53-1817)
12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 21 d. nutarimas Nr. 2063 „Dėl Civilinių pirotechnikos priemonių importo, eksporto, pardavimo licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 124-5638; 2004, Nr. 138-5040)
13. Lietuvos policijos generalinio komisaro 2004 m. spalio 14 d. įsakymas Nr. V-503 „Dėl Leidimų gaminti ir (ar) laikyti civilines pirotechnikos priemones patalpose išdavimo, civilinių pirotechnikos priemonių laikymo, apskaitos duomenų pateikimo ir supažindinimo su III klasės civilinių pirotechnikos priemonių naudojimu taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 155-5676)
14. Lietuvos policijos generalinio komisaro 2004 m. spalio 19 d. įsakymas Nr. V-505 „Dėl Leidimų importuoti, įvežti, eksportuoti, išvežti ar gabenti tranzitu civilines pirotechnikos priemones išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 157-5751)
15. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 553 „Dėl Civilinių pirotechnikos priemonių sunaikinimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 42-1953)
16. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimas Nr. 966 „Dėl Pramoninių avarių prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 130-4649; 2008, Nr. 109-4159)
17. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 783 „Dėl Avarių likvidavimo planų sudarymo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. 56-1812)
18. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2005 m. vasario 18 d. įsakymas Nr. 64 „Dėl Bendrųjų priešgaisrinės saugos taisyklių patvirtinimo ir kai kurių Priešgaisrinės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus įsakymų pripažinimo netekusiais galios“ (Žin., 2005, Nr. 26-852)
19. Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais (ADR) (Žin. 2003, Nr. 46-2057)
20. Pavojingų krovinių tarptautinio gabenimo geležinkeliais taisyklės (RID) (Žin. 2002, Nr. 40-1470)
21. Kelių transporto priemonių vairuotojų, vežančių pavojingus krovinius, mokymo ir egzaminavimo tvarka (Žin. 2002, Nr. 70-2947).

Mokymus vykdančioje mokymo įstaigoje turi būti šie materialieji ištekliai:

1. Ne mažiau kaip 16 šuvių baterijos maketas – 8 vnt.
2. 2,5 colių fejerverko paleidimo vamzdis – 16 vnt.

3. 3 colių fejerverko paleidimo vamzdis – 16 vnt.
4. 4 colių fejerverko paleidimo vamzdis – 8 vnt.
5. 2,5 colių fejerverko imitacija – 16 vnt.
6. 3 colių fejerverko imitacija – 16 vnt.
7. 4 colių fejerverko imitacija – 8 vnt.
8. Elektrinis uždegiklis – 100 vnt.
9. 2,5 colių fejerverkas – 16 vnt.
10. 3 colių fejerverkas – 16 vnt.
11. 4 colių fejerverkas – 8 vnt.
12. Ne mažiau kaip 16 šūvių baterija – 8 vnt.
13. Romėniškosios ugnys – 8 vnt.
14. Jungiamasis laidas – 100 m.
15. Pirotechnikos priemonių paleidimo įrenginys – 4 vnt.
16. Raketa – 16 vnt.
17. Raketos imitacija – 16 vnt.
18. Bigfordo virvelė (lėto degimo) – 10 m.
19. Bigfordo virvelė (greito degimo) – 10 m.
20. Teatrinis fontanas (liepsnos ilgis ne mažesnis kaip 2 m) – 32 vnt.
21. P2 kategorijos kita pirotechnikos priemonė – 8 vnt.

5. Baigiamasis mokymosi rezultatų vertinimas (vertinimo būdai, trukmė)

Pasibaigus mokymui, besimokančiųjų žinioms patikrinti organizuojamas atestavimas. Jis vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A1-223/V-792 patvirtintais Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendraisiais nuostatais (Žin., 2004, Nr. 13-395).

Atestuojamųjų žinias tikrina mokymo įstaigos vadovo įsakymu sudaryta ne mažesnė kaip trijų asmenų komisija, kurios pirmininku skiriamas vienas iš komisijos narių. Šios komisijos sudėtyje turi būti ne mažiau kaip du nariai, turintys galiojančią šios programos arba pavojingų darbų (gamybos procesų) su civilinėmis pirotechnikos priemonėmis vadovo atestaciją, vienas – turintis įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialisto pažymėjimą, arba Valstybinės darbo inspekcijos atstovas.

Atestavimas susideda iš dviejų dalių – teorinės ir praktinės.

Teorinės dalies metu vertinamos atestuojamųjų šių dalykų žinios:

darbuotojų sauga ir sveikata;

civilinių pirotechnikos priemonių sandara;

leidimų naudoti (leisti) civilines pirotechnikos priemones įforminimas;

saugaus civilinių pirotechnikos priemonių naudojimo (paleidimo) organizavimo pagrindai.

Teorinės dalies metu atestuojamasis privalo atsakyti į bilieto (testo) klausimus. Klausimai turi apimti visas temas, nurodytas šioje mokymo programoje. Atestuojamojo žinios įvertinamos teigiamai, jeigu teisingai atsakoma į ne mažiau kaip 50 proc. bilieto (testo) klausimų. Komisijos pirmininkas ir jos nariai atestuojamajam gali užduoti papildomų klausimų.

Praktinės dalies metu atestuojamasis privalo tinkamai parengti paleisti ir paleisti 4 kategorijos fejerverką, T2 kategorijos teatrinę pirotechnikos priemonę ir P2 kategorijos kitą pirotechnikos priemonę. Praktinė užduotis įforminama lape, kuriame atestuojamasis nurodo naudojamas priemones (materialiuosius išteklius), saugaus pirotechnikos priemonių paleidimo zonas, veiksmų seką. Prie praktinės užduoties pridedamos pirotechnikos priemonių nurašymo blankų kopijos, kurias užpildo atestuojamasis.

Asmenys, iki 2010 metų atestuoti pagal Pavojingų darbų (gamybos procesų) su civilinėmis pirotechnikos priemonėmis vadovo mokymo programą ir turintys ne mažesnę kaip 3 metų 4 klasės pirotechnikos gaminių leidimo patirtį, iki 2011 metų gruodžio 31 d. gali būti atestuojami ir nebaigę šios mokymo programos.

Atestacijos komisijos sprendimas įforminamas protokolu.

Atestuotiems asmenims išduodamas leidimas (nustatytos formos pažymėjimas, kodas 1114) su įrašu: „gali tvarkyti (prižiūrėti) ir (ar) naudoti 4 kategorijos fejerverkus, T2 kategorijos teatrinės pirotechnikos priemones ir P2 kategorijos kitas pirotechnikos priemones“ ir atestacijos pažymėjimas.

Neišlaikius nors vienos iš dalių atestavimas nutraukiamas. Neišlaikius teorinės dalies ją iš naujo laikyti galima po 1 savaitės.

Gavus neigiamą atestavimo įvertinimą, atestuojamojo žinios pakartotinai tikrinamos ne anksčiau kaip po 2 savaičių. Antrą kartą gavus neigiamą įvertinimą, būtina pakartoti mokymo kursą.

Pakartotinis atestavimas turi vykti ne rečiau kaip kartą per 3 metus.